

Eind mei stond de teller op 34 incidenten en begin juli waren het er al 50

ouders reageerden, gaf 83 procent van de ouders met een gezond kind aan zich door corona veel meer zorgen te maken over de gezondheid van hun kind. Onder ouders van kinderen met een chronische aandoening was dat 96 procent.

Die bezorgdheid werd mede veroorzaakt door slechte communicatie vanuit de ziekenhuizen over het uitstellen of afzeggen van afspraken rond controles en onderzoeken, zo bleek uit de peiling. In bijna 70 procent van de gevallen meldde het ziekenhuis niets over de gevolgen van de afzegging voor de gezondheid van het kind. In 40 procent van de gevallen werd een alternatief voor de vervallen afspraak aangeboden, zoals een videoconsult. Maar in 60 procent van de gevallen gebeurde dat niet.

Stichting Kind & Ziekenhuis ontving ook meldingen van suboptimale zorg, soms met ernstige gevolgen. Of dat het gevolg was van uitgestelde of afgezegde afspraken durft directeur Hester Rippen niet met zekerheid te zeggen. Wel heeft de slechte communicatie over het afzeggen van afspraken het risico op suboptimale zorg vergroot. 'Je moet dan meteen aangeven wat de gevolgen zijn voor het kind, of vertellen wanneer je als ouder zelf aan de bel moet trekken. Toch is dat bijna nergens gebeurd. Ik word daar wel een beetje droevig van. Jaar in jaar uit hameren we als stichting op het belang van goede informatievoorziening. Heel jammer dat het in zo'n crisis dan meteen helemaal wegvalt.'

Patient's delay en doctor's delay

Behalve Stichting Kind & Ziekenhuis kreeg ook het COVID-19-team van de NVK signalen van suboptimale zorg. In maart al werden incidenten gemeld waarbij kinderen gezondheidschade leden omdat ze te laat in het ziekenhuis werden gezien. Net als bij andere specialismen was het aantal spoedverwijzingen vanuit de eerste lijn ook in de kindergeneeskunde drastisch teruggelopen. Hier was sprake van *patient's delay*: mensen die zich te laat met klachten bij de dokter

melden, omdat ze bang zijn voor het virus of omdat ze denken dat de dokter het te druk heeft. En, zo bleek uit de meldingen, er was ook sprake van *doctor's delay*: huisartsen die mensen te laat insturen omdat ze klachten niet herkennen.

Na een oproep om incidenten te melden, kwamen in april steeds meer incidenten aan het licht. Sommige casus waren ernstig, zoals een bijna gemiste acute appendicitis, een te laat ingestuurde vernauwde maagopening, een opname op de IC vanwege gemiste ketoacidose, een bijna gemist geval van acute leukemie en een IC-opname van een te laat ingestuurde baby met een hartafwijking. Halverwege april sloeg de NVK publiekelijk alarm. In de media riep voorzitter Károly Illy het publiek herhaaldelijk op om het ziekenhuis en de huisarts niet te mijden. Huisartsen werd op het hart gedrukt om bij twijfel kinderen live te zien en niet terughoudend te zijn met insturen.

50 incidenten

Toch bleven de meldingen binnenkomen bij de NVK. Eind mei stond de teller op 34 incidenten en begin juli, de meest

coronaluwe periode sinds de uitbraak in februari, waren het er al 50. Wat was hier precies aan de hand?

In de media werd in april en juli vooral gewezen op de rol van de huisarts. Die zou in verband met coronaklachten te vaak telefonisch beoordelen in plaats van in levenden lijve, waardoor ernstige klachten eerder over het hoofd worden gezien. Dat ligt genuanceerd, zegt Jako Burgers, strategisch medisch adviseur bij het Nederlands Huisarts Genootschap (NHG).

Er is een groot verschil tussen het beleid in de eerste weken van de pandemie en de periode daarna, legt hij uit. 'Alleen in het begin werd mensen dringend gevraagd weg te blijven bij de huisarts in geval van niet-dringende klachten. Dit om de kans op besmettingsgevaar te verkleinen, capaciteit vrij te maken voor COVID-patiënten en de acute zorg in stand te houden. Ook de ziekenhuizen hebben die boodschap toen uitgedragen. Mensen hebben daar massaal gevolg aan

gegeven. Later hebben we het beleid weer genormaliseerd en hebben we juist gezegd: het is weer veilig bij de huisarts. Zelfs al ben je COVID-verdacht.'

Burgers kan zich voorstellen dat er vooral in die eerste weken patiënten, onder wie kinderen, niet de juiste zorg hebben gekregen. Hij benadrukt dat triage door de huisarts altijd al voornamelijk telefonisch plaatsvindt, zowel in de praktijk als in de huisartsenpost. Wel kijkt Burgers op van de grote aantallen incidenten die door de kinderartsen zijn gemeld. 'Elk incident is natuurlijk verschrikkelijk, zeker als er sprake is van blijvende schade. Het lijkt me zinvol dat we samen met de kinderartsen de incidenten goed bestuderen om te achterhalen wat er precies is gebeurd en of bijvoorbeeld ons triage-instrument debet is aan de problemen.'

Rechtstreeks verwijzen

Intussen onderzoekt de NVK de wenselijkheid om bij een eventuele tweede golf kinderen rechtstreeks naar de kinderarts te verwijzen. Het is de vraag of dat voldoende soelaas biedt. Peter Merkus, kinderlongarts in het Radboudumc in Nijmegen en lid van het COVID-19-team van de NVK: 'Ik denk dat we de impact van onze eigen boodschap uit de begintijd van de pandemie niet moeten onderschatten. Het is nogal wat als je zegt: blijf weg bij de dokter en het ziekenhuis, want er is een virus dat we niet goed kennen. De schrik die dat heeft veroorzaakt zit bij heel veel mensen nog volop in de benen.' ●

Het is nogal wat
als je zegt: blijf
weg bij de dokter
en het ziekenhuis